

BAŞ - BOYUN KANSERİ

Uyarıcı işaretlerin bilinmesi:

Bir yılda 55000 Amerikalıda baş ve boyun bölgesinde kanser tesbit edildiğini, bunların 13000'ünün öldüğünü ve yine bunların önlenebileceğini biliyor muydunuz?

Tütün bu ölümlerin en çok önlenbilir nedenidir. Her yıl ABD'de 200.000'den fazla insan sigara ile ilişkili hastalıklardan ölmektedir. İyi haber bu sayının sigarayı bırakan Amerikalı sayısındaki artışla beraber düşmesidir. Kötü haberse bazı sigara içicilerinin dumansız tütün, çiğnenebilir tütün kullanımına yönelmesidir ki bunun güvenli bir alternatif olabileceği düşünülse de bu doğru değildir. Bu yalnızca kişideki kanser riskini akciğerlerden dudağa taşır. Akciğer kanseri görülme sıklığı azalırken baş boyun kanseri sayısında artış görülmektedir.

Baş boyun kanserleri erken yakalanırsa tedavi edilebilirler. Baş boyun kanseri erken belirti vermesi özelliği erken tanı konulabilmesini sağlar. Muhtemel uyarıcı işaretleri bilmeli ve doktorunuzu mümkün olan en kısa zamanda uyarmalısınız.

Baş boyun kanserlerinin başarılı tedavisinin erken teşhise bağlı olduğunu unutmayın. Uyarıcı bir takım belirtilerin bilinmesi baş boyun kanserinde yaşamınızı kurtarır.

Erken tespit edilmeli ve tedavi edilmeli!

Neleri gözlemlemeliyiz?

- *Boyunda bir şişlik*

Baş boyun kanserleri genellikle vücutta herhangi bir yere yayılmadan önce boyundaki lenf düğümlerine yayılır. Boyunda 2 haftadan uzun sürede geçmeyen şişlikler mümkün olan en kısa zamanda bir doktor tarafından görülmelidir. Tabii ki tüm şişlikler kanser demek değildir. Ancak şişlik ya da şişlikler ağız, gırtlak, guatr kanseri, bazı lenf kanserleri ve kan kanserinin ilk belirtisi olabilir. Böyle şişlikler genellikle ağrısız ve gittikçe büyüme eğilimindedir.

- *Ses değişimi*

Pek çok gırtlak kanseri ses değişimine neden olur. 2 haftadan uzun süren ses kısıklığı ya da ses değişimleri doktorunuzu görmeniz açısından sizi uyarmalıdır. Bir Kulak Burun Boğaz ve baş boyun uzmanı; ses tellerinizi kolay ve ağrısız yöntemlerle muayene edebilir. Her ne kadar pek çok ses değişikliğinin nedeni kanser değilse de işi şansa bırakmamalısınız. Eğer ses kısıklığınız 2 haftadan uzun sürerse gırtlak kanseri olmadığınızdan emin olmalı ve doktorunuza gitmelisiniz.

- *Dudakta büyüme*

Dil ve dudak kanserlerinin çoğu geçmeyen yara ve şişliğe neden olur. Yara ve şişlikler iltihaplanmadıkça ağrısızdır. Kanama görülebilirse de sıklıkla hastalığın ileri dönemlerine kadar görülmez. Yara ya da şişlik boyundaki bir kitleye eşlik ederse bu son derece ciddiye alınmalıdır. Diş doktorunuz ya da doktorunuz biyopsi (doku örnekleme testi) gerekip gerekmediğini değerlendirip bu işlem için sizi bir baş boyun cerrahına sevk edebilir.

- *Kanamama*

Bu sıklıkla kanser haricinde bir nedene bağıdır. Bununla beraber ağız, burun, boğaz ve akciğer tümörleri kanamaya neden olabilirler. Birkaç günden fazla bir süre tükürük veya balgamda kanama görülürse doktora görünmelisiniz.

- *Yutma problemleri*

Boğaz ve yemek borusu kanserleri katı gıdaların ve bazen sıvıların yutulmasını zorlaştırır. Gıda belli bir noktada batma hissi uyandırıp ya mideye gider ya da ağızdan geri gelir. Bu durumda bir doktora başvurmalsınız. Genellikle X ışınlı baryum yutma filmi ya da yutturulan bir tüp yoluyla yemek borusunun direkt muayenesi ile neden ortaya konur.

- *Ciltteki değişiklikler*

Baş boyunda çok sık karşılaşılan deri kanseri erken başlanan tedaviye iyi yanıt verir. En sık alın, yüz, kulak gibi cildin güneşe maruz kaldığı yerlerde görülürse de cildin herhangi bir yerinde olabilir. Deri kanseri sıklıkla küçük soluk bir yara şeklinde başlar, yavaş büyür ve ortasında gamze şeklinde bir çukur ve hatta ülser oluşur. Bu alanın bir kısmı iyileşirken daha büyük bir bölümü ülser kalır. Bazı deri kanserlerinde renk değişimi görülür.

Baş boyunda görülen diğer kanser tipleri arasında; yassı hücreli kanser ve habis melanom sayılabilir. Yassı hücreli kanserlerin bir bölümü alt dudak ve kulakta görülür. Deri kanserine benzer ve erken teşhis edilip uygun tedavi edilirse genellikle daha tehlikeli hale gelmez. Dudakta, yüzde, kulakta iyileşmeyen bir yara varsa hemen doktora başvurun.

Habis melanom klasik olarak ciltte koyu mavi siyah renkli değişime neden olur. Bununla beraber herhangi bir bendeki büyüklük, renk değişikliği, kanamanın başlaması da birer sorundur. Yüz ve boyunda özellikle büyüklük ve şekil bakımından değişiklik gösteren mavi siyah renkli bir leke varlığında mümkün olduğunca çabuk zamanda bir deri hastalıkları uzmanına ya da başka bir doktora başvurmalsıdır.

- *Devam eden kulak ağrıları*

Yutkunma esnasında kulak ve etrafında oluşan ağrılar boğazda büyüyen tümöre ya da enfeksiyona bağı olabilir. Böyle bir şikayet; yutkunma güçlüğü, ses kısıklığı ya da boyunda bir şişlik ile beraberse daha da dikkat çekicidir. Bu bulguların en kısa zamanda bir Kulak Burun Boğaz Uzmanı tarafından da değerlendirilmesi gereklidir.

Baş ve boyun kanserlerinde yüksek riskin tanımlanması:

Baş ve boyun kanserlerinin %30 kadar bir kısmı sigara kullanımı ve alkol gibi spesifik faktörlere uzun süre maruz kalmayla yakın ilişkilidir. Sigara ve içki kullanmayan erişkinlerde ağız ve boğaz kanserine neredeyse hiç rastlanmaz. Uzun süreli güneş ışığına maruz kalma dudak kanseri ile ilişkilidir ve cilt kanserinin en büyük nedenidir.

Ne yapmalısınız?

Tarif edilen tüm belirti ve bulgular kanser olmayan durumlarda da varolabilir. Aslında çoğu zaman bu şikayetler kanser dışındaki diğer bazı durumlarda da görülebilir. Fakat bunu iyi bir

muayene yapmaksızın söyleyemezsiniz. Bu nedenle bu şikayetlerin varlığında doktorunuza gidin ve emin olun.

Hatırla !

Baş boyun kanserlerinin erken teşhisi ile tedavinin başarısı arasında çok büyük bir ilişki vardır. Buradaki tıbbi önerilerin çok sayıda insana ulaşmasıyla tedavi oranlarının yükseleceğine inanıyoruz.

Baş boyun kanseri ile ilgili bir belirtinin varlığından şüpheleniyorsanız hemen bir doktora gidin.